

Marko Rijavec

VESELITE SE V GOSPODU

Razlaga Pisma Filipljanom

Marko Rijavec

VESELITE SE V GOSPODU

Razlaga Pisma Filipljanom

ZALOŽBA
DRUŽINA

PREDGOVOR

Pismo Filipljanom apostola Pavla slovi kot eno njegovih najlepših pisem, namenjeno krščanski skupnosti v grškem mestu Filipi, ki se je tako imenovalo po kralju Filipu II. Makedonskem in je stalo na severu Grčije, blizu današnje meje z Bolgarijo in Turčijo. Tam je Pavel na svojem drugem misijonskem potovanju nekje med letoma 50 in 51 ustanovil prvo krščansko skupnost v Evropi (Apd 16,11-15).

Filipi (*Colonia Iulia Augusta Philippensis*) so veljali za precej pomembno rimsko mesto, saj sta tam cesarja Oktavijan in Mark Antonij porazila Bruta in Kasija, Cezarjeva morilca, in tam naselila veterane zmagovite vojske. Pismo v to mesto, pravzaprav v cerkveno občestvo tega mesta, velja za pristno, kdaj točno ga je Pavel napisal, pa ni znano. Vemo samo, da ga je napisal v svojem *ujetništvu*, ali v Efezu okoli leta

56 ali pa v Rimu med letoma 61 in 63. In ga od tam poslal v Filipe.

Prav zadnji podatek je ključen za razumevanje celotnega pisma, ki ga nepričakovano močno preveva predvsem sporočilo o **veselju**, tako neobičajno glede na to, da gre za zapise iz zapora. Zato je to predvsem pismo, ki pokaže, na čem temelji krščansko veselje, ki je tako pomembna poteza vsakega Jezusovega učenca. Čeprav gre za precej kratko pismo (skupaj ima le 1629 besed, razdeljenih v 104 vrstice in 4 poglavja), ravno zato njegove pomembnosti za svetopisemski kanon preprosto ne moremo prezreti. Preseneča tudi precej osebna apostolova nota, ki odmeva skozi celotno pismo in mu prav zato daje še nekoliko večjo vrednost. Zdi se namreč, kakor da apostol še bolj kot v drugih pismih govori iz srca in globoke vere v svojega Odrešenika. Tudi navezanost na Cerkev v Filipih, ki jo je čutiti skozi neverjetni Pavlov afekt, daje zapisanemu sporočilu večjo težo kot navadno. *Kar od srca pride, se srca prime.*

Pisma v antiki so imela precej značilno in običajno strukturo in tako je tudi s Pavlovimi pismi. Vedno so se začela z *uvodnim obrazcem*, v katerem se spozna pošiljatelja, naslovljenca in zapiše pozdrav. Sledila je *zahvala* naslovljencu, v kateri je bilo vnaprej mogoče zaslediti glavne teme pisma. Nato je pisec napisal *glavno sporočilo*, v katerem je zabeležil, kar je hotel svojim naslovljencem posebej položiti na srce. Končalo se je z *zaključnim obrazcem*, v katerem

pozdravlja in – v Pavlovem primeru – tudi dodaja hvalnico Bogu.

Pavlovo pismo Filipljanom zato lahko v grobem razdelimo na **tri dele**, ki se potem delijo na manjše podenote:

Uvod in zahvala (Flp 1,1-11)

Uvodni obrazec (1,1-2)

Zahvala (1,3-11)

Glavno sporočilo (Flp 1,12-4,1)

Novice o Pavlu (1,12-26)

Spodbude skupnosti (1,27-2,4)

Zgled Kristusa (2,5-11)

Spodbude skupnosti (2,12-18)

Vzor dveh učencev (2,19-30)

Pavlova osebna zgodba (3,1-4,1)

Zaključek (Flp 4,2-23)

Konkretna navodila občestvu (4,2-9)

Ekonomski položaj (4,10-20)

Pripis (4,21-23)

Poziv k enotnosti (2,1-4)

Če torej premore kaj opominjanje v Kristusu, če kaj spodbujanje iz ljubezni, če kaj občestvo Duha, če kaj sočustvovanje in usmiljenje, dopolnite moje veselje s tem, da ste istih misli in iste ljubezni, ene duše in enega mišljenja. Ne delajte ničesar iz prepirljivosti in ne iz praznega slavohlepja, ampak imejte v ponižnosti drug drugega za boljšega od sebe. Naj nobeden ne gleda samo nase, temveč tudi na druge.

Ker je za oznanjevanje evangelija najpomembnejše čisto **življenje v skupnosti**, se Pavel v nadaljevanju posveti naročilom, kako jo graditi. Odlomek oklepata dve omembi »v Kristusu« (*en Christō*), ki na jasen način pokažeta, da skupnost stoji, se razvija in obstane samo »v Kristusu«, torej v posnemanju njegovega življenja.

Če torej premore kaj opominjanje v Kristusu ... (v. 1)
(...)

To mislite v sebi, kar je tudi v Kristusu Jezusu. (v. 5)

Na podlagi tega Pavel našteje **vrline**, ki so pomembne za življenje v krščanski skupnosti. Ob tem ne smemo prezreti, da svojih naročil ne gradi več na lastnem zgledu (1,27-30), temveč *na zgledu Jezusa Kristusa*, kar se bo še močneje pokazalo v naslednjem sklopu (2,6-11), veliki krščanski himni o Jezusovem ponižanju.

Navodila se začnejo s serijo pogojnih »če« stavkov, kar deluje nekoliko nenavadno, saj moramo vedeti, da v izvorniku v teh stavkih ni nobenega glagola (»premore« so dodali prevajalci). Zdi se, da Pavel glavni stavek namenoma pusti za konec, da bi tako na začetku izpostavil tisto, kar se mu zdi najpomembnejše. To so *dejanja* oziroma *vrline*, ki naj usmerjajo življenje skupnosti.

Prva je »opominjanje (*paraklēsis*) v Kristusu«, ki bi ga lahko prevedli tudi kot »tolažbo«, pri čemer gre predvsem za odgovor na klic po pomoči neke osebe, torej za bližino bratu ali sestri. Druga je precej podobna beseda, »spodbujanje iz ljubezni (*paramut-hion agapes*)«, kar je značilen izkaz nekoga, ki pozna tvoje stiske in potrebe. Nadaljuje se z »občestvom (*koinonia*) Duha«, ki jasno nakazuje, da je skupnost verujočih nujno povezana po principu Duha, da torej med njimi vejejo sveti odnosi, prav takšni, kakor so Kristusovi z njegovimi učenci. Zadnji dve sta »sočustvovanje (dobesedno 'drobovje', ki je pri Hebrejcih središče čustvovanja) in usmiljenje«, ki izražata sočutno bližino in intenzivno ljubezen Boga do svojega ljudstva.

Vse te vrline se iztečejo v velelnik »dopolnite«, z njimi se namreč uresničuje apostolovo »veselje«. Biti v Kristusu se izvršuje tako, da se občestvo *ne deli*, temveč da se trudi iskati *edinost*, »da ste istih misli in iste ljubezni, ene duše in enega mišljenja«. Pri tem izstopata besedi »ljubezen« in »enodušnost«,

Marko Rijavec
VESELITE SE V GOSPODU
Razlaga Pisma Filipljanom

© Družina d.o.o., 2023

Imprimatur: št. 10-3/2023, SŠK,
Andrej Saje

Spremna beseda: Maksimilijan Matjaž
Urednica: Jana Podjavoršek
Lektoriranje: Vida Frelih
Oblikovanje in prelom: Pavla Bonča
Fotografija na naslovnici: Ferdo Lah
Za založbo: Tone Rode
Naklada: 800 izvodov
Tiskano v Sloveniji
Ljubljana 2023

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-277-248.4

RIJAVEC, Marko

Veselite se v Gospodu : razlaga Pisma Filipljanom / Marko Rijavec ;
[spremna beseda Maksimilijan Matjaž]. - Ljubljana : Družina, 2023

ISBN 978-961-04-0999-1

COBISS.SI-ID 151725571

Svetopisemsko besedilo je vzeto iz *Sveto pismo Nova zaveza in Psalmi: jeruzalemska izdaja*. 2010. Ljubljana: Družina, Teološka fakulteta